

Styremøte i Finnmarkssykehuset HF

Arkivnr.:
2015/916

Saksbeh/tlf:
Stein Erik Breivikås

Sted/Dato:
Hammerfest 19.5.2015

Saksnummer 38/2015

Saksansvarlig: Økonomisjef Stein Erik Breivikås
Møtedato: 28. mai 2015

Strategi for forvaltning av kapitalkostnad

Administrerende direktørs forslag til vedtak:

1. Styret i Finnmarkssykehuset vedtar at Finnmarkssykehuset fortløpende binder 60 - 80 prosent av sine nye låneforpliktelser på fastrente.
2. Styret informeres om endringer i rentemarked og konsekvensene for Finnmarkssykehuset i tertialrapportene, hvis det skjer større uventende endringer informeres styret i første styremøte.

Torbjørn Aas
Administrerende direktør

Vedlegg:
Saksfremlegg

Strategi for forvaltning av kapitalkostnad

Saksbehandler: Økonomisjef Stein Erik Breivikås

Møtedato: 28. mai 2015

1. Sammendrag og anbefaling

Finnmarkssykehuset HF gjennomfører nå store investeringer i bygg og anlegg. Investeringene lånefinansieres gjennom opptak av langsiktige investeringslån. De store investeringene medfører at foretaket kommer til å få økte kapitalkostnader og blir sterkere eksponert for endringer i lånerenten. Foretaket har mulighet til å ha flytende rente eller binde renten sin. Både de korte og lange rente er lave nå på grunn lav lavkonjunktur i økonomien. Økonomisk historie viser at konjunktorene svinger slik at renten vil sannsynligvis endre seg. Nedsiden ved å binde renten nå er lav. Rentenivået kan ikke bli mye lavere. Den flytende Nibor renten er i dag på 140 punkter, mens Nibor 10 år er 220 punkter. I bærekraftsanalysen som ble styrebehandlet i mars ble det lagt til grunn en rente på 300 punkter. Foretaket skal ha store lån, slik at endringer i renten vil ha stor påvirkning på kapitalkostnadene. Gitt dagens rentesituasjon anbefales det at foretaket binder fortløpende 60 - 80 prosent av sine nye lån på fastrente som er den lengste fastrenten Helse Nord tilbyr. Dette vil gi forutsibarhet og trygghet i økonomistyringen av kapitalkostnadene i foretaket.

2. Bakgrunn.

Finnmarkssykehuset HF har begynt å lånefinansiere sine store investeringer. Dette medfører at foretaket kommer til å få en finanskostnad som bestemmes av rentekostnad. Foretaket får låne penger av Helse Nord som igjen låner penger av HOD. Rentebetingelsene Finnmarkssykehuset får hos Helse Nord er Nibor(Norwegian Interbank Offered Rate), pluss et tillegg på 30 punkter. Nibor er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider. Finnmarkssykehuset HF må nå ta stilling til om lånene skal være med flytende rente, fastrente eller en kombinasjon. Finnmarkssykehuset HF har mulighet å binde hele eller deler av lånet til fastrente hos Helse Nord 2 ganger i året. Disse tidspunktene er juni og desember. Foretaket kan få binde renten for 1,3,5 eller 10 år. I bærekraftanalysen legges det til grunn et rentenivå på 300 punkter.

3. Vurdering.

Rentenivået i Norge bestemmes i stor grad av styringsrenten som settes av Norges Bank (sentralbanken). Styringsrenten er rentesatsen bankene får på sine innskudd i Norges Bank og påvirker derfor bankenes innskudds- og utlånsrenter. Her er pengemarkedsrenten rentesatsen bankene tar for å låne penger til hverandre, mens vi

har flere ulike rentesatser for utlån til private. Pengemarkedsrente ligger ofte rundt 0,2 prosentpoeng over styringsrenten mens boliglånsrenten gjerne ligger to prosentpoeng over, som følge av langt høyere risiko for mislighold av lånet.

Stortinget har bestemt at styringsrenten skal settes ut fra et fleksibelt inflasjonsmål. Dette betyr at Norges Bank skal bruke styringsrenten til å oppnå en årlig økning i konsumprisene på 2,5 % (inflasjon), men også bruke renten til å utjevne konjunkturer (derav fleksibelt). For tiden er Norge og de viktigste handelspartnerne våre inne i en periode med lavere økonomisk vekst enn vanlig (lavkonjunktur). Derfor settes renten lavt for å øke den økonomiske veksten. Når utsiktene tilsier at inflasjonen i framtiden blir betydelig høyere enn 2,5 % vil man øke renten, for å redusere konsum og investeringer i økonomien, slik at inflasjonen reduseres. Samtidig vil økte renter medføre en sterkere kronekurs, slik at varene vi kjøper fra utlandet blir billigere og prisveksten avtar.

Altså er utjevning av konjunkturer og stabilisering av prisveksten de primære årsakene til renteendringer, men dermed vil faktorer som påvirker konjunkturerne og prisveksten også ha betydning for rentenivået. For øyeblikket er oljeprisen en slik bakenforliggende faktor som påvirker renten mye. For når oljeprisen har falt dramatisk vil blant annet investeringene og forbruket i petroleumssektoren avta, slik at prisveksten avtar. For å motvirke dette vil sentralbanken redusere renten. Nå er årets lønnsforhandlinger i gang og dette vil også kunne påvirke renten. Dersom lønnsveksten i Norge blir særlig høy vil dette medføre ett inflasjonspress som sentralbanken igjen vil avhjelpe med å øke renten. Samtidig kan ikke rentenivået i Norge avvike vesentlig over lang tid fra rentene i resten av Europa og USA, slik at det lave rentenivået ellers i verden også trekker ned renten her i landet.

Kronekursen og konkurransesituasjonen mot utlandet er også en faktor som påvirker renten. Dersom kronen styrker seg mot våre handelspartnere vil dette gjøre situasjonen vanskelig i konkurranseutsatt sektor, for eksempel ved at varer vi selger til Europa blir dyrere målt i Euro og eksporten derfor avtar. For å svekke kronekursen vil da sentralbanken redusere renten. Siden nyttår har kronen svekket seg, slik at kronekursen ved siste rentemøte i sentralbanken i mars var en faktor som trakk i retning av høyere rente.

Boligpriser og gjeldsoppbygging hos husholdningene er en annen faktor som legges vekt på i rentesettingen. Dersom man mener at man ser en boble i boligmarkedet ved at boligprisene er høyere enn det som det grunnlag for, vil dette tale for at renten bør økes. Høyere rente vil gjøre det dyrere å finansiere boligkjøp med lån og trekker derfor ned boligprisene. Når boligprisene er høye vil ofte boliginvesteringene og aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen øke. Hvis det ikke er grunnlag for denne veksten vil aktiviteten falle og arbeidsledigheten øke, når boligprisene faller. Det er nettopp denne arbeidsledigheten man forsøker å unngå, samt å utjevne konjunkturerne. I tillegg vil store svingninger i boligprisene kunne medføre at mange boliglån vil bli tvangsinnløst og banker går konkurs, slik vi så under finanskrisen.

Ofte vil hensynene til prisvekst og konjunkturer trekke i samme retning, men fra tid til annen vil eksempelvis prisveksten være høy mens landet er inne i en lavkonjunktur. Da må sentralbanken måtte veie disse to hensynene opp mot hverandre.

Renten i Norge, Europa og USA har vært lav en stund med lavkonjunktur. Rentene er lave nå både på kort og lang sikt. Økonomisk statistikk og historie viser at det har vært en stabil økonomisk vekst siden midten av 1800 tallet med sykluser med lav og høy konjunktur. I skrivende stund er Nibor "spot" eller flytende rente 140 punkter, mens Nibor 10 års bindingstid 220 punkter. Det er stor sannsynlighet for at dagens situasjon med lavkonjunktur og lave rente ikke vil fortsette. Dette betyr at nedsiden, dvs det eventuelle økonomiske tapet, ved å binde renten er lav. Skulle konjunkturerne i økonomien endre seg raskt vil det sannsynligvis være en betydelig oppside med å binde på dagens rentenivå. Binding av renten gir også en god forutsigbarhet i forhold til langsiktig økonomistyring som Finnmarkssykehuset, jf. foretakets økonomiske bærekraftsanalyse. I bærekraftsanalysen som ble styrebehandlet i mars 2015, la det til grunn en rente på 300 punkter. Finnmarkssykehuset har fått innvilget et lån 1,16 Mrd til NKS, samt at det planlegges å låne omtrent tilsvarende beløp til andre prosjekter. Dette betyr at en at en renteendring på 100 punkter utgjør 25 MNOK årlig ved et lånebeløp på 2,5 Mrd. Gitt de argumenter som er beskrevet anbefales det at Finnmarkssykehuset binder 60 - 80 prosent av sine låneopptak i fastrente, som det er den lengste bindingstiden Helse Nord tilbyr. Dette vil gi forutsigbarhet og trygghet i økonomistyringen av kapitalkostnadene for Finnmarkssykehuset.

4. Risikovurdering.

Det er tidligere i saken belyst at rentenivået er lavt nå, men at det fortsatt finnes en liten nedside i forholdt til at renten kan synke litt til. Risikoen for at renten vil bli mye lavere anses som liten.

5. Medbestemmelse.

Sak vedrørende strategi for forvaltning av kapitalkostnad ble drøftet med de tillitsvalgte i møte 18. mai 2015.